

Ljudje kupujejo meteore za drage denarje in je hranijo v prirodoslovnih zbirkah. Kdorkoli je kak meteor užé videl, čuditi se je moral, ako je pomislil, kako daleč je nekđaj tak kamen potoval po nebeskem svodu, kjer nij bilo še nikoli kacega človeka, a zdaj mirno počiva v kakej zbirki med drugimi rudami. Učénjaki meteore brusijo in krójiijo na najmanjše kosce, ter je primerjajo z drugimi rudami; zatorej zdaj užé tudi vedó, iz česa obstóje in od kod da pridejo.

Napolj.

Napolj je glavno mesto južne Italije, ter šteje preko 400.000 prebivalcev; za Londonom, Parizom in Petrogradom je tedaj Napolj najljudnatejše mesto v Evropi. Poteza se v polukrogu ob morskej luki med hribom Vezuvijem in Posilippom.

Najlepši razgled na mesto, njegovo okolico in na morje je z samostana, dve pičli uri hodá od Napolja. Od tod vidiš v najkrásnejših barvah mnogo različnih stvari, vse v divnej jasnosti in natančnosti. Tu vzkipeva k višku pepelasti oblak Vezuvijev, tam na vzhodu obkroževa obzor pojas gorá Apenninskih, pokritih z lesovi in gaji v prelepem zelenji, tu zopet venča vinska trta nizko pogorje spajajoč je s cvetnimi livadami v jedno prekrasno celoto. Prijazne vile in veličastne stavbe se bliščé izza drevja, a mesto objema v podobi polumeseca temno-modro nebo. Pred napoljskim zalivom stoji prekrasen otok Ischia in divji Kapri z razrovanimi bregovi. Nad celo pokrajino je razpeto lepo modro in jasno nebo; blagor mu, komur je dano, gledati vse to; morda ga nij kraja na svetu, ki bi bil jednak temu italijanskemu raj. Kdor je samo jedenkrat videl ta prekrasni kraj na svetu, temu gotovo nikoli več ne izgine iz spomina. Da-si je Napolj s svojo okolico prekrasen, vendar so nekateri deli v notranjem mestu precej odurni. Hiše so ozke in visoke, nekatere imajo celó po osem nadstropij; strehe so nizke in obrobljene, na nekaterih rastó cvetice in grmovja. Večina hiš so stare stavbe z neokusnim lepótičjem. Ulice so ozke, tlak po ulicah je obdelana lava.

Jedina široka ulica v Napolji je ulica Toledo, dolga polu ure hodá; tu je vzlasti o pustu vse črno ljudij. Najkrásnejša poslopja stojé na morskem obrežji, koder se tudi najrajše sprehajajo Napolitanci. A tudi ostale ulice so jako žive, povsod kraljuje veselost, ker napoljski prebivalci ne poznajo skoraj nobene žalosti. Povsod je slišati vriš in hrup; pevci, pripovedovalci, kričači in igralci ugajajo povsod svoj glasni posel. Dá, še celó vsi rokodelci delajo zunaj pred hišo; peče, kuha, jé in pije se pod milim nebom. Neprenehoma drdrajo jednovprežni vozički po ulicah, in da-si so vozniki zeló urni, pripetí se le malokedaj kaka nesreča.

Posebna vrsta ljudij v Napolji so lazzaroni, to so ljudje brez dóma in stalnega opravila; imetka nemalega, cele noči prespé na golem tlaku ali na prgišči slame na ulicah; živé se z zaslužkom, ki si ga pridobé kot posli, nosači in dninarji; delajo samo takrat, kadar je glad prisíli. Sicer so to zanesljivi ljudjé in si ne obdržé tujih stvari, a vendar se dájó za plačilo najemati k tatvinam in umorom. Oblačijo se zeló siromašno: na prsih odprta srajca in kratke nogavice; glave ne pokrivajo nikdar in obutev jim je neznana reč. Vseh lazzaronijev štejejo v Napolji blizu do 60 tisoč.

Skoro vsi ljudje nosijo svilena oblačila, radi se lepoticijo s cveticami; konje kinčajo s praporčki ter je vprezajo v rudeče pobarvane vozove.

Tudi otročji pogrebi imajo nekaj prijetnega in veselega na sebi. Na nosilnicah, na katerih nosijo otročja trupla, razprostreno je rudeče pregrinjalo z zlatom izšito; na njem leži pozlačena in posrebréna krsta (truga) in v njej belo odeto in z rudečimi trakovi olepšano telo; na vsacem oglu dečje krste je na žici pritrjen vznašajoč se angelj, kateri se pri sprevodu vedno giblje ter s cveticami, ki je ima v rokah, neprestano obsipava mrtvo dete.

Napoljci dobivajo vse jedi na ulicah, kjer so na prodaj razpostavljene in na videz prav okusno pripravljene. Ribe leže tu v čistih koših, raki in ostrice na zelenih listih in poleg tega cele kôpe citron in pomaranč. O praznicih, posebno o velikej noči, je diven prizor na Toledskej ulici; grozdje, smôkve, melone in drugo ovočje leži tu v velikanskih kupih nakopičeno.

Zimski čas je v Napolji podoben našemu aprilu, zdaj pali parno solnce, zdaj prši in razsaja vihar; led in sneg sta tu jako redka prikazen. Tudi v mesecu decembru pospavajo lazzaroni poludansko spanje na ulicah in mnogi na pólunagi berač prespi takó vso noč. Na mrzlejšo zimo Italijani niso pripravljeni. Tla v hišah so kamenita, visoka okna niso dobro zaprta, peči tu nij, ognjišča redka in domače ljudstvo ogreva se na žrjavici v ponvah po sobah.

I. V.

Bodi usmiljen.

Matijček in Nežka sta prišla ravno iz šole domóv. Tu vidita v veži pred vrati starega možá, ki je bil slabo oblečen in se je ves tresel od mraza. „Usmilite se me,“ prosi siromak, „gladen sem, prosim vas, dajte mi malo kruha!“ — „Idite z nama v hišo,“ reče milosréna Nežka, „da se malo pogrejete, danes imamo gorko v hiši.“ Ko je tako ubozega siromaka v hišo pripeljala, takój gre k materi in je prosi, da bi dali ubozemu možu kaj gorkega jesti. — Matijček stopi v tem k očetu in prosi, da bi temu siromaku podarili kako staro obnošeno obúvalo. — Ubogi starček je dobil zdaj vsega, kar mu je bilo treba. Lepo in pristréno se je zahvalil vsem skupaj, ko je odhajal iz hiše, a še posebno se je obrnil k dobrima otročičema, blagoslovil ju je in jima rekel: „stotero vama Bog povrni, kar sta storila za mene ubozega človeka!“

Tudi oče so svoja otroka zaradi tega lepo pohvalili. „Lepo je to,“ rekli so, „da se je vama ubogi človek smilil ter sta zanj prosila, ko mu sama nijsta pomagati mogla. Takó je treba, da vselej storimo, takó ima Bog rad, in on sam nam zapoveduje, da moramo takó storiti. — Kadar vidimo kakega ubožnega človeka, ki se mu slabo godi, moramo usmiljenje imeti ž njim, to je, njegovo nadlogo in trpljenje moramo tudi mi v srci občutiti. Tako čutilo je blago čutilo, ki se usmiljenje imenuje. Ljudje, ki se radi usmilijo svojega bližnjega, pravimo, da imajo dobro, plemenito sree. Kdor se svojega bližnjega ne usmili in mu neče pomagati v njegovih revah in nadlogah, pravimo, da ima trdo kamenito sree. A to je grdo in nečloveško.

Takó so učili dobri oče svoja otroka. Blagor takej družini!

Revežem pomagaj rad,
Revež tudi tvoj je brat.